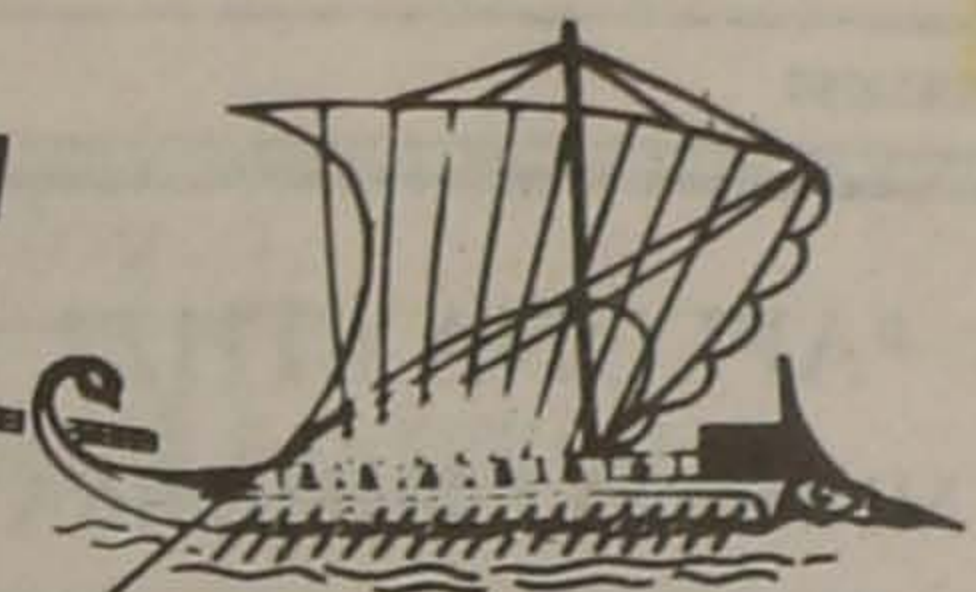

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Ετος 2ο Αρ. φύλλου 18 ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΕΡΑΣΙΝΟΣ 1990

Καταπληκτική επιτυχία σήμειωσε η συναυλία της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Στη φωτογραφία από αριστερά ο Δήμαρχος Βεροίας κ. Ανδρέας Βλαζάκης, ο Στρατηγός Διοικητής Β' Σ. κ. Νικόλαος Μπρζάνης, ο επιτελάρχης Β' Σ. κ. Αλέξανδρος Παπαγιάννης, ο εκπρόσωπος του Μητροπολίτη π. Παύλος Αποστολίδης και ο προιστάμενος της Παναγίας Σουμελά π. Μανώλης Φωτιάδης.

Η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της για την ανέγερση του Πνευματικού της Κέντρου πραγματοποίησε την Τετάρτη 13 Ιουνίου 1990, ώρα 8.30 το βράδυ στο Δημοτικό Αμφιθέατρο Βέροιας ("Άλσος Παπάγου") Ποντιακή συναυλία.

Στην εκδήλωση πήραν μέρος πάνω από είκοσι κορυφαίοι Πόντιοι λυράρηδες και τραγουδιστές που όλοι τους προσφέρθηκαν αφιλοκερδώς για τον ωραίο σκοπό.

Οι 2.500 θεατές παρακολούθησαν ένα πλούσιο πρόγραμμα μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες της Πέμπτης.

Το πρόγραμμα παρουσίασε με ευγενή προσφορά ο

συμπatriώτης μας καταξιωμένος ηθοποιός Λάζος Τερζάς (Τερζανίδης) ο οποίος με τη βροντερή φωνή του και με τη θαυμάσια υποκριτική του τέχνη αιχμαλώτισε κυριολεκτικά τον κόσμο.

Στην αρχή της εκδήλωσης απηύθυνε χαιρετισμό ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Αλέξ. Τσαχουρίδης και στη συνέχεια ακολούθησε το πλούσιο πρόγραμμα με τους βετεράνους καλλιτέχνες.

Ενθουσιασμένος ο κόσμος έσπασε αυθόρμητα χορό.

Ο δεσμός των Ποντίων με την παραδοσιακή μουσική τους και με τους παραδοσιακούς χορούς τους είναι αδιάσπαστος. Και είναι τέτοιος γιατί αυτά τα έχει μέσα στις καταβολές του. Δεν είναι

δηλαδή επίπλαστα ή ξένα προς τη φύση τους, όπως συμβαίνει με τη ξένη μουσική. Οι μελωδίες της λύρας κι ο χορός είναι μέσα στην ψυχή κάθε Πόντιου κι αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί έτσι δεν θα χαθεί ποτέ η πολιτιστική μας παράδοση.

Το πρόγραμμα διάνθισκε και το χορευτικό συγκρότημα της Λέσχης με την άψογη εμφάνισή του.

Οι Πόντιοι καλλιτέχνες έδωσαν σ' αυτήν την εκδήλωση τον πιο ωραίο εαυτό τους, κατασυγκινώντας τους πάντες.

Και όλη αυτή η τόσο επιτυχημένη εκδήλωση, που δεν άφησε ούτε ένα συμπatriώτη μας αμέτοχο στην έκτασή της αποτέλεσε τη δικαίωση τόσο του Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης όσο και των νέων εκείνων που βοήθησαν στην πραγματοποίηση της εκδήλωσης.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι

σ' όλους τους καλλιτέχνες που πήραν μέρος στην εκδήλωση απονεμήθηκαν τιμητικές πλακέτες.

Για την εκδήλωση δήλωσαν στον "Αργοναύτη":

ΛΑΖΟΣ ΤΕΡΖΑΣ: "Το Ποντιακό στοιχείο δίνει το πολιτιστικό παρών ανά τον κόσμο παρασέρνοντας σ' αυτό το πολιτιστικό παιχνίδι αλλοεθνείς λαούς. Εύγε στην Ευξείνου Λέσχη Βέροιας για την αποφινική εκδήλωση. Με θαυμασμό Α. Τερζάς".

ΣΤΑΘΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ (τραγουδιστής): "Είμαι ενθουσιασμένος από τη γρήγορη οργάνωση της εκδήλωσης. Εύχομαι η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας να πάει ακόμα πιο ψηλά".

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΣΚΑΛΙΔΗΣ (λύρα-τραγουδιστής): "Σε τέτοιες εκδηλώσεις πάντα βρίσκομαι γιατί έτσι πιστεύω ότι υπηρετώ την Ποντιακή ιδέα. Η εκδήλωση αυτή είναι υπέροχη και μένω κατάπληκτος για την προσέλευση τόσοσ κόσμου. Αισθάνομαι πολύ υπερήφανος απόψε που είμαι Πόντιος. Συγχαρητήρια στην Ευξείνου Λέσχη Βέροιας".

Σ Ο Φ Ι Α ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (τραγουδιστής): "Η σημερινή εκδήλωση είναι πάρα πολύ μεγάλη και σπουδαία γιατί σκοπός της είναι ιερός. Θα πρέπει να μπου τα θεμέλια του Πνευματικού Κέντρου. Το κοινό απόψε με ενθουσιάζει ιδιαίτερα γιατί συμμετέχει κι αυτό".

Κ Ω Σ Τ Α Σ ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ (τραγουδιστής): "Καταπληκτική εκδήλωση. Οι Πόντιοι καλλιτέχνες πάντα δίνουν το παρόν σε τέτοιες εκδηλώσεις

Συνέχεια στην 2η σελ.

Επιτυχής θεατρική παράσταση από την Ευξείνου Λέσχη Βέροιας

Το Θεατρικό Τμήμα της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, ανέβασε με εξαιρετική επιτυχία το Σάββατο 16 Ιουνίου 1990 κι ώρα 9 το βράδυ στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου Νικομήδειας (Βέροιας) το δραματικό ηθογραφικό έργο της Άννας Μαυροπούλου "Βαφειάδου "Σειράν κι χαλάνω" (σειρά δεν χαλάνω).

Στην αρχή, στην κατάμεστη αίθουσα του θεάτρου, προλόγησε το έργο ο υπεύθυνος του θεατρικού τμήματος και μέλος του Δ.Σ. της ΕΛΒ κ. Οδυσσεύς Γωνιάδης και στη συνέχεια άφηθηκε σύντομο χαιρετισμό ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Αλέξ. Τσαχουρίδης.

Το έργο "Σειράν κι χαλάνω" σε τέσσερις πράξεις γράφτηκε το 1974. Παίχθηκε πάρα πολλές φορές. Οι κριτικές σε κάθε ανέβασμα ήταν ιδιαίτερα κολακευτικές.

Η σκηνή στις τρεις πρώτες πράξεις ξετυλίγεται στο Σταυρίν της Περιφέρειας Χαλδίας του Πόντου. Η

Συνέχεια στην 3η σελ.

Η θεατρική ομάδα της Ε.Λ. Βέροιας. Ορθοί από αριστερά οι Ευγενία Καφετζή, Σάρα Τσιομανίδου, Λευτέρης Τσακουρίδης, Τριανταφυλλιά Σιδηροπούλου, Σάββας Ορφανίδης, Κώστας Γαβριήδης. Στη πρώτη σειρά οι Λαμπρινός Ιντζεβίδης, Ευχαρία Τσομίδου, Βασιλική Κεκάλογλου, Παρθένια Σκεντερίδου και Αλέξ. Θεοδωρίδης.

Κυκλοφόρησε ο πρώτος δίσκος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Η μικτή χορωδία της Ε.Λ. Βέροιας κυκλοφόρησε τον πρώτο της δίσκο με παραδοσιακά ποντιακά τραγούδια. Τα μέλη της χορωδίας με την επιμελημένη διδασκαλία του Κώστα Καραπαναγιωτίδη και με την συμμετοχή εξαίρετων λυράρηδων υλοποίησαν την προσπάθεια τεσσάρων ετών.

Ο δίσκος κυκλοφορεί στο εμπόριο και γνωρίζει μεγάλη επιτυχία. Ηδη εξαντλήθηκε η πρώτη παραγωγή. Ο δίσκος είναι διπλός και ακούγεται από όλους τους ραδιοφωνικούς σταθμούς της Βόρειας Ελλάδας. Όσοι θέλουν να τον προμηθευθούν ν' απευθύνονται στα γραφεία της Ε.Λ.Β.

τις πρωινές ώρες εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

Η Ε.Λ. Βέροιας αισθάνεται την υποχρέωση να ευχαριστήσει όλους τους συντελεστές του δίσκου και ιδιαίτερα:

Το λυράρη σολίστ Βεροιώτη Θόδωρο, τους λυράρηδες Αντωνιάδη Θανάση, Ελευθεριάδη Σούλη, Ζαζόπουλο Αλεκο, Θεοδωρίδη Στάθη, Καραγκιοζίδη Ανέστη, Μεντεσιόδη Λάζαρο, Νικολαΐδη Μπέτυ, Ραφαηλίδη Θεόφιλο, Τσιφτελιόδη Βασίλη, το Γεωργιάδη Τάκη στο νταούλι και τους μικρούς σολιστές Στολτίδου Νόπη, Νικο

Συνέχεια στην 4η σελ.

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Από τις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του αιώνα μας οι Πόντιοι άρχισαν σιγά σιγά να καταφεύγουν στην ελεύθερη πατρίδα για να σωθούν από τις τουρκικές θηριωδίες.

Μιά μυστηριακή δύναμη, θα λέγαμε, έσπρωξε τους περισσότερους προς την ακριτική Μακεδονική Γη. Εδώ, στη Μακεδονική Γη ήταν η μοίρα τους κι εδώ ρίζωσε ο συμπαγέστερος όγκος του Ποντιακού Ελληνισμού μετά τον ολοκληρωτικό ξεριζωμό του 1922.

Ήταν εποχές δύσκολες

τότε. Το έθνος αγωνιζόταν για τη λευτεριά των αλύτρωτων αδελφών μας. Οι Πόντιοι είχαν πλήρη συνείδηση του μεγάλου χρέους τους. Συγκλονίζεται η ψυχή τους από το εθνικό προσκλητήριο για την απελευθέρωση και των υπόλοιπων τμημάτων της Βόρειας Ελλάδας, που εξακολουθούσαν να βρίσκονται κάτω από ξένο ζυγό. Γνωρίζουν οι Πόντιοι από τυραννία και σκλαβιά. Ζώνονται το "Ελληνικόν σπαθίν", αρπάζουν το "Ελενικόν κοντάριν" και βιάφονται στο αίμα.

Οι Πόντιοι πολεμιστές

υψώνονται μέχρι τη δύσκολη και δυσανάβατη περιοχή των ηρώων. Το όνειρο τόσων αιώνων με τη συμμετοχή και των Ποντίων γίνεται πραγματικότητα.

Λευθερή η Μακεδονική Γη! Οι Πόντιοι ρίχνονται στην πάλη της ζωής. Πολλά τα προβλήματα. Δεν απελπίζονται όμως. Ο αέρας της λευτεριάς, η εργατικότητα, η ζωντάνια, η επιμονή και η θέλησή τους νικούν τα εμπόδια και κατορθώνουν όχι μόνο απλά να επιβιώσουν, αλλά να προκόψουν και να προοδεύσουν. Μετατρέπουν τις καλύβες και τα χαμόπιτα

Μακεδονική Γη

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗ

σε σύγχρονες κατοικίες. Βάλτοι και αγριότοποι γίνονται τόποι συστηματικής παραγωγής. Τα σχολεία πλημμυρίζουν από τα Ποντιόπουλα. Το εμπόριο, η βιομηχανία

παίρνει νέα ώθηση στα χέρια των Ποντίων. Οι Πόντιοι αναδεικνύονται και σταδιοδρομούν ως δάσκαλοι, λογοτέχνες, επιστήμονες, κληρικοί και δημόσιοι άντρες. Αλλάζουν τα δημογραφικά δεδομένα στη Μακεδονική Γη. Με την εργατικότητα, ειλικρίνεια, την καλωσύνη και με τα αγνά ήθη και έθιμά τους γρήγορα κατακτούν την εκτίμησή και το θαυμασμό των

άλλων αδελφών τους

"Οι Πόντιοι έχουν ρίζες τόσο βαθιές, ώστε μόρσεσαν να ξεπεράσουν όλες τις δυσκολίες της ζωής. Αισθάνονται τη θερμή τους πίστη στο Χριστό, η οποία τους κάνει δυνατούς, για να ξεπεράσουν και κάθε αντιξοότητα του μέλλοντος". (Στελ. Σεφεριάδης μαθήματα Διεθνούς Δικαίου Α', σελ. 104, Αθήνα 1930).

Κι όταν η μοίρα η φθονερή φέρνει καινούργια βαρυχειμνιά οι Πόντιοι μαζί με τους άλλους αδελφούς τους βροντοφωνούν "ΟΧΙ". Δίνουν και

πάλι το μεγάλο παρόν για τη λευτεριά της πατρίδας. Η Μακεδονική Γη ξανασκεπάζει γενναία παλικάρια. Σπαράζουν οι χαροκαμένες μάνες. Αλησμόνητες μέρες, αλησμόνητες πράξεις και νίκες, αλησμόνητοι Ακρίτες.

Κι η Ελευθερία ξανάρχεται! Οι Πόντιοι ξανάρχονται στον αγώνα της δημιουργίας και της προκοπής. Η Μακεδονική Γη ξαναζυμώνεται με τον τίμιο ιδρώτα των Ποντίων και γίνεται πιά καρπερή. Σ' όλη αυτή την πορεία των εβδομήντα και πλέον χρόνων η προσ-

φορά των Ποντίων στάθηκε ανεκτίμητη.

Μπόλιασαν και μοπλιάστηκαν στον εθνικό κορμό, πέταξαν νέους κλώνους και βλαστούς, πρόκοψαν. Η Μακεδονική Γη έγινε ένας δεύτερος Πόντος, ένας ιδιαίτερος Πόντος. Το μαρτυρούν τα ανιστορηθέντα Μοναστήρια, τα ήθη κι έθιμα από τις αλησμόνητες πατρίδες, που συνεχίζονται και σήμερα με τον ίδιο ζήλο, όπως τότε εκεί στον Πόντο.

Οι Πόντιοι τραγούδησαν, πόνεσαν κι αγάπησαν τη Μακεδονική Γη.

ΑΠΟΦΕΙΣ - ΚΡΙΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

Αδιαφορία ή Αμέλεια;

Πριν από ένα χρόνο (1-4-89) το θεατρικό τμήμα της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, ανέβασε με μεγάλη επιτυχία, και πάλι, το ποντιακό θεατρικό έργο του αείμνηστου Πόντιου συγγραφέα και οραματιστή της ιδέας "Παναγία Σουμελά" Φίλιωνα Κτενίδη.

Το σενάριο του έργου

αυτού, γραμμένο στην ποντιακή ομιλουμένη, ήταν, τότε που γράφτηκε, μία πνευματική ποντιακή προσφορά του γιατρού, στο κοινωνικό ποντιακό σύνολο της εποχής του. Μία προσφορά που στη δική μας εποχή ονομάζεται "Προγονική κληρονομιά".

Βέβαια η αναφερόμενη κληρονομιά δεν είναι η μοναδική, μα ούτε και η αξιολογότερη.

Αναφέρομαι σ' αυτή, γιατί αυτή ήταν το ερέθισμά μου. Μέρες και μήνες φίλες και φίλοι του Ν. Ημαθίας μου απασχολούν δύο ερωτήματα: α) Πώς κατόρθωσε αυτή η γεννιά των προγόνων μας, η γεννιά του σεναριογράφου γιατρού, ζώντας κάτω από τις αντίξοες και άβιλες συνθήκες διαβίωσης, συνθήκες που δημιουργήθηκαν από τον πρόσφατο την εποχή εκείνη ξεριζωμό και επαναπαρισμό της, να βρεί τον χρόνο και τον τρόπο, να δημιουργήσει και στη συνέχεια ν' αφήσει σε μας, αυτή την τόσο αξιόλογη κληρονομιά; και β) Γιατί άραγε η δική γεννιά, η γεννιά των μεσήλικων, επαναπαύεται δημιουργικά, ανασπώνοντας, τουλάχιστον όσον αφορά την ποντιακή σεναριογραφία, την προγονική κληρονομιά της; Τα δύο αυτά ερωτήματα, πολύ συνοπτικά αναφερόμενα, νομίζω πως

πρέπει να μας προβληματίσουν.

Πρέπει να προβληματίσουν ειδικά αυτούς που ασχολούνται με το είδος αυτής της γραφής, αλλά και όλους τους άλλους Πόντιους και μη που ασχολούνται με τα ήθη και έθιμα των Ποντίων, την γλώσσα τους και έχουν βάλει σαν στόχο να υπηρετήσουν το ποντιακό στοιχείο.

Και βέβαια το όλο σκεπτικό αυτής της αναφοράς και παρατήρησής μου δεν σημαίνει, ότι πρέπει να παραμελήσουμε και να αρχειοθετήσουμε αυτή την πνευματική κληρονομιά μας. Όμως ο μικρός αριθμός αυτών των σεναρίων, μαζί τις συνεχείς επαναλήψεις τους πιστεύω ότι έχει κουράσει το ποντιακό στοιχείο της εποχής μας.

Επειδή πιστεύω ότι, η προσφορά του Πόντιου, του κάθε Πόντιου, στα πολιτιστικά πράγματά του, ποτέ δεν είναι αρκετή, προτείνω απλά να δούμε με δέουσα προσοχή και ευαισθησία, το πρόβλημα που έβαλα.

Κλείνοντας θα ήθελα να δώσω συγχαρητήρια σε όλους όσους συνέβαλαν στο ανέβασμα αυτού του έργου και ιδιαίτερα στην Φύκα Ορφανίδου.

Φιλικάτα
Γιώργος Χειμωνίδης

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Συνέχεια από την 1η σελ.

που υπηρετούν ιερούς σκοπούς Αξίζουν συγχαρητήρια για την απομινή εκδήλωση, καθώς και στους καλλιτέχνες που πήραν μέρος στην εκδήλωση αυτή. Πιστεύω ότι η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας αυτήν την στιγμή είναι από τα κορυφαία Σωματεία της Ελλάδας".

**Χ Ρ Η Σ Τ Ο Σ
ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ**

(λύρα): "Τα σέβη μου σ' όλο το ποντιακό κόσμο. Η αγάπη μου συνοδεύεται από συγκίνηση. Εύχομαι σ' όλους υγεία. Συγχαρητήρια στο Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας γι' αυτήν την υπέροχη πράγματι εκδήλωση".

**Χ Ρ Η Σ Τ Ο Σ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

(τραγούδι): "Όλοι οι Πόντιοι να μιμηθούν αυτήν τη μεγάλη εκδήλωση. Ο νους μου τρέχει στους αδερφούς μας που έρχονται από τη Ρωσία. Πολλά συγχαρητήρια. Εύχομαι σ' όλους υγεία και αγάπη".

ΠΑΥΛΑΚΗΣ ΔΡΑΜΙΝΟΣ
(λύρα): "Υπέροχη εκδήλωση. Μπράβο στην Ευξείνου Λέσχη Βέροιας. Εύχομαι πάντα η Ποντιακή μούσα να ακούγεται όπως απόψε".

**Α Ρ Χ Ι Μ Η Δ Η Σ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ** (λύρα): "Σπουδαία η απομινή εκδήλωση. Παίζω λύρα από το 1954. Η εκδήλωση αυτή με ενθουσίασε ιδιαίτερα".

**Λ Α Ζ Α Ρ Ο Σ
ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ**
(τραγούδι): "Αυτό που είδα απόψε είναι κάτι που θα μείνει αξεχαστό. Δεν έχω λόγια να πω. Είμαι συγκινημένος. Εύχομαι όλες οι Ποντιακές εκδηλώσεις να έχουν πάντα τέτοια επιτυχία".

**Γ Ι Α Ν Ν Η Σ
ΣΤΑΥΡΙΑΝΙΔΗΣ** (τραγούδι): "Δεν έγινε καλύτερη εκδήλωση. Ο κόσμος ενθουσιάστηκε. Εύχομαι σ' όλους αγάπη και υγεία".

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΕΡΟΙΩΤΗΣ
(λύρα): "Είναι από τις πιο συγκινητικές βραδιές που έχω περάσει. Η πιο όμορφη μπορώ να πω. Πλούσιο το πρόγραμμα και μεγάλη η συμμετοχή των Ποντίων καλλιτεχνών. Ολα ήταν θαυμάσια".

**Μ Α Κ Ο Υ Λ Η Σ
ΤΣΑΧΟΥΡΙΔΗΣ** (λύρα): "Είμαι ευχαριστημένος που και εγώ αν και 12 χρονών θα παίζω λύρα στη μεγάλη αυτή εκδήλωση. Αγαπώ τη λύρα. Εμαθα λύρα κοντά στον παπού μου και στον πατέρα μου".

**Σ Τ Ε Φ Α Ν Ο Σ
ΤΑΝΙΜΑΝΙΔΗΣ** (πρόεδρος ΠΕΠΣ): "Κάτω από τη σκέπη της Παναγίας Σουμελά και με τη βοήθειά της βρέθηκα μαζί με τον Γεν. γραμ. της

Ο παρουσιαστής του προγράμματος Λάζαρος Τηξάς.

ΠΕΠΣ κ. Βροχόπουλο στις εκδηλώσεις που διοργάνωσε η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας.

Η σημερινή εκδήλωση επιβεβαιώνει την πρόθεση των Ποντιακών σωματείων και αυτή των Ελληνοποντίων, να στήσουν τον πολιτισμό τους όπου κι αν βρίσκονται, κάτω από οποιοδήποτε δυσκολίες και προβλήματα. Ετσι είμαστε σίγουροι ότι το Δ.Σ. της Λέσχης με τη συνεργασία των μελών του και την αρωγή όλων των Ποντίων της περιοχής θα πραγματοποιήσουν το στόχο τους για τη δημιουργία του Πνευματικού τους Κέντρου στην προσπάθεια της αυτή συμμετέχουμε σαν ΠΕΠΣ και συχαίρουμε επώνυμους και ανώνυμους εργάτες αυτής της σπουδαίας προσπάθειας".

**Κ Ο Ν / Ν Ο Σ
ΒΡΟΧΟΠΟΥΛΟΣ** (Γεν.

Γραμματέας της ΠΕΠΣ): "Είμαι συγκινημένος και καταγοητευμένος από το απομινό πανεθνικό αντάμωμα.

Εύχομαι η προσπάθειά σας αυτή να βρεί πολλούς μιμητές. Ολόψυχα συγχαρητήρια. Και ο "Αργοναύτης" συ-

χαίρει με τη σειρά του όλους εκείνους που πήραν μέρος στην εκδήλωση που πραγματικά άφησε άριστες εντυπώσεις.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΙ Δ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας

Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331-25.282

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Κ. ΤΣΑΧΟΥΡΙΔΙ Δ

Δικηγόρος

ΗΛΙΑΣ Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

Φιλολόγος

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Γ. ΓΩΝΙΑΔΙ Δ

Ηθοποιός - Σκηνοθέτης

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ Ε.Σ.

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ

ΤΗΛ. 0331/66.913 - ΦΑΧ 0331/66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. 0331 - 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 500 δρχ.

Πώς μεταφράζονται

στην Ποντιακή

οι λέξεις;

1. Βάζω στη σειρά, αραδιάζω.
2. Θεατής.
3. Ζαχαρωτά, καραμέλες.
4. Τεύτλα.
5. Σκόρος.
6. Σημάδι, ουλή, ακνάρι, κηλίδα.
7. Σφουγγαρίζω, καθαρίζω, ξεσκονίζω.
8. Πυξάρι (θήμνος).
9. Μεγάλος μεταλλικός δίσκος.
10. Υποφέρω, τυραννιέμαι, σέρνομαι εδώ κιεκεί.
11. Κρεμμυδόσπορος, κουκάρι.
12. Φυάλη γυάλινη.

Η. Τρ.

ΠΟΝΤΙΑΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΠΟΛΥΧΡΟΝΤΣ Ο ΜΙΖΕΒΙΡΤΣ

Ερώτησαν τον Πολυχρόντ:

- Γιατί εγέρασες και κι εγυναίξες;
- Ίντιναν εψαλάφεσα κι εδώκαν' εμ'ατεν και ίντιναν επροξένεψαν εμέ, κι επεενέφτ'ατεν.
- Κι ατώρα;
- Ατώρα νιά ψαλαφώ και νιά ψαλαφούν'εμέ.

ΤΟ ΣΑΛΑΚ

Αβραμαντίνα ο ση Βαρενού έτον πολλά καματερέσσα σα νιάτ'ατ'ς και όνταν εγέρασεν πα ζιά κι έστεκεν. Εδούλευεν. Έναν η-μέραν επήεν σα ζύλα. Εσελεκίασεν κι εφορτώθεν κι έρται. Σην στράταν επέντεσάν ατεν κάμποσοι Βαρενέτ.

- Θεία Αβραμαντίνα, είπεν ατεν πολλά ζύλα εφορτώθες.

- Γουρπάν εσουν, είπεν η Αβραμαντίνα, εγώ εγέρασα, άλλο κι σώζω. Ντό ν'εφτάγω. Τα δύο σαλάκια έναν εφτάγ'ατα.

ΤΗ ΣΑΜΑΛΑΣ Τ' ΟΡΜΙΝ

Σο σκολείον τοί Πιστοφάντων, ο δέσκαλον ερώτησεν τη Γαβρά τον Λάμπον:

- Πού βρίσκεται το Μαυροβούνι;
- Ση Σαμάλας τ' ορμίν κι αν.
- Σκύλ' νιέ εγώ "Μαυροβούνι" ερώτησα, εσύ ντ'εθάρρεσες κι αγγεύς τη Σαμάλας τ' ορμίν;

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Νέα Διεύθυνση:

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΕΧΑΟΓΛΟΥ

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ

ΓΙΑ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ, ΓΑΜΟΥΣ, ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ, Κ.Λ.Π.

ΤΗΛ. 28.356

Θεατρική παράσταση Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Σκηνές από το έργο "Σειράν κι χαλάνω".

Συνέχεια από την 1η σελ.

τετάρτηστο χωριό Κρώμνη της ίδιας περιοχής γύρω στα 1900.

Η υπόθεση του έργου αναφέρεται στην προσπάθεια μιάς μάνας να παντρέψει πρώτα την πρωτότοκη κόρη κι ύστερα τη δεύτερη που υπερτερούσε σε ομορφιά.

Κάτι συλλογίζεται η μάνα. Σαν "πνηρή" γυναίκα που είναι βάζει σε εφαρμογή το σχέδιό της αν και δεσμευμένη σ' αυτό κανένα μέλος της οικογένειάς της.

Παρουσιάζει δηλαδή στη θέση της πρώτης κόρης τη δεύτερη κι αποσπά τη συγκάθεση του γαμπρού όσο και των μελών της οικογένειάς του.

Κατά τη στέψη όμως στη θέση της νύφης βάζει την πρώτη αντί για τη δεύτερη. Ο καμμένος ο γαμπρός που να καταλάβει το "κόλπο" τη πεθεράς του. Ήταν τότε που οι αυστηροί ηθικοί κανόνες της ποντιακής παράδοσης επέβαλλαν το "ανέγγιχτον" των μελλονύμφων, ως τη μέρα της ευλογίας τους από τον ιερέα. Όταν αποφασίζουν οι γονείς, στους νέους "δεν πέφτει λόγος" ακόμα και για το γάμο τους!

Η απάτη αποκαλύπτεται τελικά κι αρχίζει η αγωνία. Κι η συγκινητική σκηνή είναι στο τέλος όταν ο πεθερός ύστερα από την αρχική οργή του, αποδέχεται τη νύφη του. Συγχαίρει!

Αξίζει να σημειωθεί ότι, οι θεατές (κοινό) συμμετείχαν στα δράματα κατά την ώρα της παράστασης με παρατη-

ρήσεις, επιφωνήματα, χειροκροτήματα, αποδοκimasίες και επιδοκimasίες. Ζούσαν το έργο με άλλα λόγια.

Την όλη επιμέλεια - σκηνοθεσία του έργου την είχε ο κ. Οδυσσεύς Γωνιάδης που ως γνωστό έχει μιά ανεκτίμητη προσφορά στο θέατρο και στην πολιτιστική μας παράδοση.

Τα πρόσωπα του έργου ενσάρκωσαν θαυμάσια με τη σειρά εμφανίσεως οι ερασιτέχνες ηθοποιοί Βασιλική Κεχάογλου (Κερεκή), Ευχαρία Τσομίδου (Λισάφ), Ευγενία Καφετζή (Ελεγκώ), Σάρα Τσισμανίδου (Ειρήνη), Ελευθέριος Τσαχουρίδης (Πέτρον), Λαμπριανός Ιντζεβίδης (Λάζαρον), Παρθένια Σκεντερίδου (Πελαγία), Αλέξανδρος Θεοδωρίδης (Χ' Λάμπρον), Σάββας Ορφανίδης (Γιάννης) και Κων/νος Γαβρίδης (Σάββας), τεχνικοί παράγοντες του έργου με επαγγελματικές προδιαγραφές οι: Υποβόλος Τριανταφυλλιά Σιδηροπούλου, Αφίσα Βάσω Σιδηροπούλου - Καραμήτσου και φωτογραφίες Ακης Κεχάογλου.

Από εμάς, που παρακολουθήσαμε την παράσταση τα πιο θερμά συγχαρητήρια σ' όλους τους συντελεστές του ανεβασματος του έργου "Σειράν κι χαλάνω".

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε και σ' ότι αφορά το Ποντιακό Θέατρο ότι αυτό αποτελεί ένα κομμάτι της λαογραφίας του Ελληνισμού. Δε μιμείται αλλά πρότυπα, αλλά είναι ίδια η ζωή του Πόντου όπως

αυτή κινούσε στις πολιτείες, στα χωριά, στους κάμπους και στα παρχάρια. Η παρουσία του αρχίζει από τότε που εγκαταστάθηκαν οι πρώτοι άποικοι Έλληνες στα παράλια του Ευξείνου Πόντου.

Λειτουργήσε εθνικά και κοινωνικά, χωρίς να απομακρύνεται από τις ρίζες του, που είναι οι αρχαίες τραγωδίες. Το Ποντιακό Θέατρο κλείνει μέσα του μιά ευδιάθετη καθολικότητα και μιά λεπτή ποίηση που δονεί τις ψυχές. Δημιουργεί θέαμα όπου το κοινό συμμετέχει στα δράματα. Καταργείται δηλαδή η απόσταση σκηνής και πλατείας. Στη σκηνή λειτουργεί ταυτόχρονα ο λόγος, ο χορός και το τραγούδι, δηλαδή η πράξη, ο χορός και το τραγούδι. Οτι δηλαδή γίνονται και στο αρχαίο θέατρο. Μιά συνέχεια μέσα στους αιώνες.

Το Ποντιακό Θέατρο με τη λαϊκή του απλότητα, καθόρθωσε και διατηρούσε σε επαφή τον ποντιακό κόσμο με τις παραδόσεις του. Στάθηκε κοντά στο λαό που ήταν ο πραγματικός σκοπός του. Γι' αυτό και αγαπήθηκε. Σ' όλη τη μακραίωνη ιστορία του διατήρησε ανέθευτη την ελληνική του πορεία. Στάθηκε λαϊκό σχολείο του ποντιακού ελληνισμού.

Η μελέτη και η έρευνα του Ποντιακού Θεάτρου αποτελεί εθνικό και κοινωνικό χρέος, ιδιαίτερα σήμερα όπου τα ξενώφερα στοιχεία απειλούν να νοθέψουν και να αλλοιώσουν την πολιτιστική μας φυσιογνωμία.

Αμισός - Σαμψούντα.

Η πόλη ήταν από τις πιο όμορφες και πλουσιότερες πόλεις του Πόντου.

Οι Τούρκοι την ονόμαζαν Σαμσόν ή Σαμσούν, προφανώς από τη συνεκφορά των λέξεων "εις Αμισόν", δηλαδή πηγαίνω εις Αμισόν, "ς Αμισόν - Σαμ(ι)σόν - Σαμψούν. Η Αμισός ιδρύθηκε από τους αρχαίους Καππαδόκες ή Λευκοσύριους και το 560 π.Χ. έγινε αποικία των Μιλησίων.

Στην εποχή του Περικλή η πόλη κατακτήθηκε από Αθηναίους αποίκους και την μετονόμασαν σε Πειραϊά. Την αλλαγή του ονόματος μαρτυρούν τα αργυρά νομίσματα της πόλης, που έχουν στη μιά όψη τη γλαυκα της θεάς Αθηνάς και στην άλλη την ονομασία "ΠΕΙΡΑΙΩΣ".

Μετά τη διάλυση της ναυτικής ηγεμονίας των Αθηναίων η πόλη αυτοκηρύχθηκε αυτόνομη με την παλιά της ονομασία Αμισός. Στη συνέχεια η πόλη πέρασε στην κυριαρχία των Περσών. Η Αμισός απελευθερώθηκε κατά το 330 π.Χ. με την κατάκτηση της Μ. Ασίας από τον Μ. Αλέξανδρο.

Το 301 π.Χ. ο Μιθριδάτης ο Κτίστης, προσάρτησε στο βασίλειό του την Αμισό. Στην εποχή των Μιθριδατών η πόλη γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη. Το 65-62 π.Χ. κατακτήθηκε από τους Ρωμαίους.

Στην περίοδο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας η Αμισός δοκίμασε μεγάλη ευημερία, αλλά και ταλαιπωρίες. Το 1071 η πόλη πολιορκήθηκε - για πρώτη φορά - από τους Τουρκομάνους, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Τότε οι Τούρκοι ίδρυσαν σε απόσταση δύο χιλιόμετρα έξω από την πόλη δικό τους οικισμό. Στη συνέχεια η πόλη καταλήφθηκε από τους Σελτζούκους Τούρκους και παρέμεινε στην κυριαρχία τους ως το 1393, οπότε έπεσε στα χέρια του σουλτάνου Βογιαζίτ.

Στις αρχές του 14ου αιώνα την πόλη κατέλαβαν οι Γενουάτες και την ονόμασαν Σαμίσο. Το 1425 η πόλη επανήλθε στην κυριαρχία των Τούρκων. Το 1806 καταστράφηκε από μεγάλη πυρκαγιά. Από το 1880 αρχίζει μιά νέα περίοδος ακμής για την πόλη.

Η Αμισός έγινε το δεύτερο μετά την Τραπεζούντα λιμάνι. Το ελληνικό στοιχείο κυριαρχεί οικονομικά και πολιτιστικά. Το 1910 η πόλη είχε 40 χιλιάδες κατοίκους από

τους οποίους οι μισοί ήταν Έλληνες.

Ήταν έδρα μητροπολίτη. Διατηρούσε 4 εκκλησίες, 2 νηπιαγωγεία, 2 εφτατάξια αστικά σχολεία, 2 παρθεναγωγεία και 1 γυμνάσιο. Στη μορφωτική κίνηση πρωτοστάτησαν οι σύλλογοι "Περικλής", "Αναγέννηση", "Όρφεύς" που είχαν τμήματα φιλολογικό, μουσικό και αθλητικά, καθώς και η "Εμπορική Λέσχη Αμισού".

Επίσης έντονη παρουσία

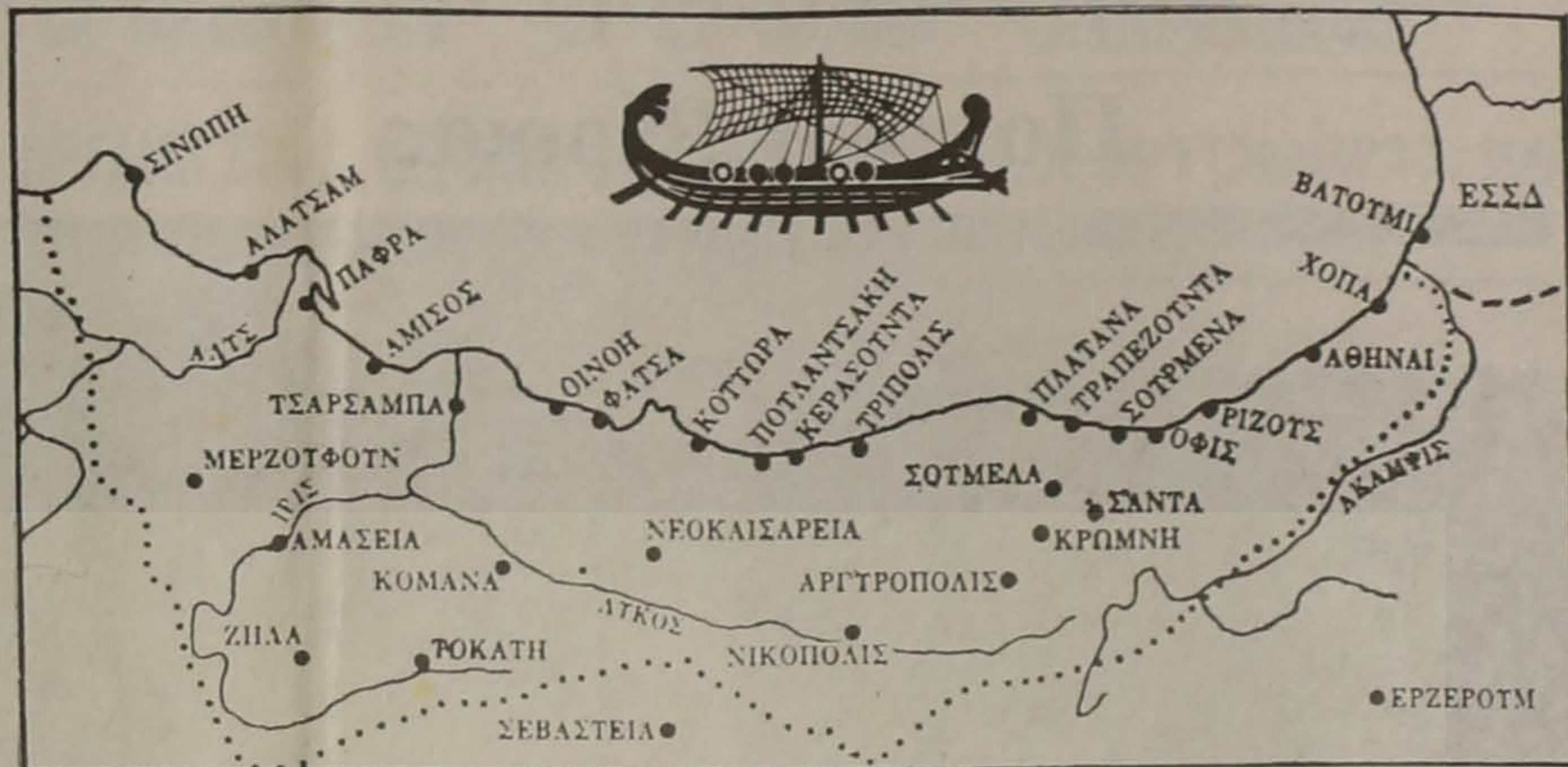
είχαν και τα κοινωφελή σωματεία: "Φιλόπτωχος Αδελφότης Κυριών Αμισού", "Όρθοδοξία" και "Πατριάρχης Φώτιος ο Ομολογητής".

Τις ντόπιες πνευματικές και κοινωνικές ανάγκες εξυπηρετούσαν οι τρεις εφημερίδες της: "Άγκυρα", "Φως" και η σατυρική "Διογένης". Ακόμη στην πόλη υπήρχαν δύο θέατρα, ο "Αριστοφάνης" και ο "Απόλλων", δύο κινηματογράφοι, του "Πουτούργλου" και το "Βαρι-

τέ". Η ειρηνική αυτή ζωή του ποντιακού ελληνισμού της Αμισού άρχισε να διακόπτεται από το 1915 που τέθηκε σε εφαρμογή το Τουρκικό σχέδιο σφαγής του αρμενικού και του ελληνικού πληθυσμού.

Η εξόντωση έγινε "διά πυρός και σιδήρου". Όσοι μπόρεσαν και επέζησαν από την τραγωδία, ακολούθησαν το μαρτυρικό δρόμο της προσφυγιάς.

Οδοιπορικό στον Πόντο Αστικά κέντρα του Πόντου

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Νέο μεταναστευτικό κύμα συμπατριωτών μας από τη Σοβιετική Ένωση καταφθάνει στην Ελλάδα σύμφωνα με τα στοιχεία των Σοβιετικών Αρχών που είδαν το φως της δημοσιότητας. Συγκεκριμένα, για το μήνα Απρίλιο οι Αριές χορήγησαν άδειες μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα για 1550 Ποντίους, ενώ για το Μάιο οι άδειες που χορηγήθηκαν ξεπέρασαν τις 2000. Ο αριθμός των νέων αιτήσεων για το μήνα Ιούνιο θα είναι πολύ μεγαλύτερος κατά τους υπολογισμούς. Πρόκειται για "μαζική φυγή" όπως δήλωσαν χαρακτηριστικά οι Σοβιετικές Αρχές. Το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρό. Θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούμε όλοι, ώστε η "Ιθάκη" να μπορέσει να τους εντάξει στην κοινωνική και οικονομική ζωή του τόπου. Οι συμπατριώτες μας δεν θα πρέπει να γνωρίσουν τα προβλήματα που γνώρισαν οι δικοί μας γονείς.

Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της συντήρησης του ξενοδοχείου "Αριστέιδης" της πόλης μας, όπου σύντομα θα φιλοξενηθούν 100 περίπου συμπατριώτες μας, όπως ανακοινώθηκε από το Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Ο Δήμος Νεάπολης Θεσσαλονίκης διοργάνωσε στις 24 και 25 Ιουνίου βραδιές αγάπης για τους συμπατριώτες μας με πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα. Στις εκδηλώσεις παραβρέθηκαν οι αρχές και χιλιάδες Νεαπολίτες. Στόχος των διοργανώσεων ήταν αφενός η συγκέντρωση χρημάτων για τους αδελφούς μας και αφετέρου η ευαισθητοποίηση των υπευθύνων φορέων για την αποκατάσταση των προσφύγων.

Οι πρόσκοποι Βέροιας θα φιλοξενήσουν στις κατασκηνώσεις τους παιδιά των

συμπατριωτών μας κατά το φετινό καλοκαίρι. Μιά ευκαιρία για τα Ποντιόπουλα να γνωρίσουν και τις θάλασσες της πατρίδας τους.

Τη λήψη μέτρων για τους συμπατριώτες μας από τη Σοβιετική Ένωση ζήτησε με ψήφισμα η Γενική Συνέλευση της Πανελληνίας Ένωσης Ποντιακών Σωματείων προς τον Πρωθυπουργό, τους αρχηγούς των κομμάτων και τους αρμόδιους υπουργούς.

Ανοιχτή είναι η Ευξείνου Λέσχη Θεσσαλονίκης σ' όλες τις εργάσιμες ημέρες και μέχρι τις 1 τα μεσάνυχτα για την υποδοχή των συμπατριωτών μας που έρχονται από τη Σοβ. Ένωση. Οι αδελφοί μας μπορούν να εξυπηρετηθούν στο τηλέφωνο 277.315 (031).

Παγκόσμια επιτροπή για τους αδελφούς μας πρόσφυγες συστήθηκε με απόφαση της ΠΕΠΣ. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίστηκε ο Πρόεδρος της Ε.Λ. Θεσσαλονίκης και μέλη εκπρόσωποι Ποντιακών Σωματείων από την Ελλάδα, τη Δυτική Γερμανία, Σοβ. Ένωση, Αμερική, Καναδά και Αυστρα-

λία. Επιτροπή υποδοχής και αποκατάστασης Ελλήνων προσφύγων από τη Σοβ. Ένωση συγκροτήθηκε στο υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης υπό την προεδρία του Γεν. Γραμματέα κ. Γιάννη Τσαλουχίδη. Στην επιτροπή συμμετέχουν ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης, ο Διευθυντής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας, ο Πρόεδρος της ΠΕΠΣ κ. Στέφανος Τανιμανίδης, καθώς και άλλοι παραγοντες.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ο "Αργοναύτης" ως γνωστόν εκδίδεται από την Ευξείνου Λέσχη Βέροιας για μη κερδοσκοπικούς λόγους, αλλά για πνευματική ανιστόρηση της λαογραφίας και της πολιτιστικής μας παράδοσης.

Είναι, λοιπόν, απαραίτητο, για την ασταμάτητη και απρόσκοπτη πλεύση του να ανανεώσουμε τις συνδρομές μας έγκαιρα και ακόμα να γράψουμε νέους συνδρομητές.

Η ΕΚΠΟΜΠΗ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Κάθε Τετάρτη και από ώρα 18.35 έως 20.30 ακούεται η φωνή της Λέσχης από το Ραδιοφωνικό Σταθμό Ημαθίας "ΤΥΠΟΣ FM".

Την εκπομπή την επιμελείται και την παρουσιάζει με μεγάλη επιτυχία ο ερμηνευτής της ποντιακής μούσας Κώστας Καραπαναγιωτίδης και οι συνεργάτες του.

